

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2020-04- Nr. (6.1E-02)-6K-

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO

Finansų ministerija teikia Lietuvos Respublikos naujojo koronaviruso (COVID-19) poveikio Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo taikymui įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas). Įstatymo projektu taip pat įgyvendinamas 2020 m. balandžio 3 d. Ministro Pirmininko pavedimu Nr. S-1221 persiūstas Lietuvos Respublikos Vyriausybės COVID-19 sukeltos situacijos valdymo komiteto 2020 m. balandžio 2 d. priimtas sprendimas Nr. 7 (dėl priemonių, susijusių su prievolės inicijuoti nemokumo procesą laikinu moratoriumu).

Glausta informacija apie Įstatymo projektą:

I. Sprendžiamos problemos	Dėl naujojo koronaviruso (COVID-19) sukeltos pandemijos pasaulyje ir dėl to priimtų sprendimų riboti tam tikrą juridinių asmenų veiklą numatoma neigiama įtaka juridinių asmenų likvidumui ir mokumui bei gresiančiam bankrotui.
II. Siūlomos priemonės	<ul style="list-style-type: none">• Laikinais sustabdyti juridinio asmens vadovo pareigą kreiptis į teismą dėl restruktūrizavimo arba bankroto bylos iškėlimo arba bankroto proceso vykdymo ne teismo tvarka – 3 mėnesius po karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje atšaukimo.• Tuo atveju, kai juridinio asmens nemokumo procesą inicijuoja kreditorius, susitarimo dėl pagalbos finansiniams sunkumams įveikti sudarymo termino skaičiavimas stabdomas karantino laikotarpiu.• Karantino laikotarpiu, termino, po kurio gali būti nutraukiama juridinio asmens restruktūrizavimo byla, skaičiavimas stabdomas.
III. Priemonių kaštai	Biudžeto lėšų poreikis nenumatomas.
IV. Nauda visuomenei	Numatomos priemonės suteiks papildomo laiko ir galimybių sąžiningam verslui įveikti finansinius sunkumus ir išsaugoti juridinio asmens mokumą.

Reaguojant į šiuo metu visame pasaulyje išplitusio naujojo koronaviruso (COVID-19) neigiamą įtaką ekonomikai ir verslui, kuris paskelbto visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje

SyncConvContent4777028422811764643.tmp

karantino metu susiduria su pajamų netekimu, parengtas Įstatymo projektas, sudarantis palankesnes sąlygas juridiniams asmenims, turintiems likvidumo ir mokumo problemų, išvengti nemokumo proceso inicijavimo. Pastebėtina, kad valstybė jau yra nustačiusi paketą priemonių, kuriomis siekiama padėti su finansiniais sunkumais susiduriančioms įmonėms. Pvz., Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) yra sudariusi įmonių sąrašą, kurioms automatiškai taikomos pagalbos priemonės – atleidimas nuo delspinigių, netaikomas mokesčių išieškojimas ekstremalios situacijos metu, mokesčių mokėjimo nukėlimas, mokestinės paskolos sudarymas be palūkanų ir kt. Įstatymo projektu siūlomos priimti nuostatos papildytų valstybės taikomas pagalbos priemones sunkumus patiriančiam verslui.

Įstatymo projektas parengtas, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas juridiniams asmenims, turintiems likvidumo ir mokumo problemų, išvengti nemokumo proceso inicijavimo. Įstatymo projekto tikslas – nustatyti balansą tarp finansinių sunkumų paveiktų juridinių asmenų ir jų kreditorių, juridiniams asmenims sudarant palankesnes sąlygas išsaugoti savo verslą.

Įstatymo projektas pateiktas derinti 11 institucijų: Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, VMI, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Lietuvos bankui, Lietuvos bankų asociacijai, Lietuvos investuotojų forumui, Lietuvos pramoninkų konfederacijai, Lietuvos verslo konfederacijai, Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacijai, Nemokumo administratorių rūmams.

Lietuvos bankas, Lietuvos bankų asociacija, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pastabų įstatymo projektui neturėjo, Lietuvos verslo konfederacija pastabų nepateikė. Kitų institucijų pateiktoms pastaboms aptarti 2020 m. balandžio 7 d. vyko pasitarimas, kurio metu buvo derinamos gautos pastabos darbo tvarka ir atitinkamai patikslintas Įstatymo projektas:

1. *Dėl juridinio asmens vadovo pareigos kreiptis į teismą dėl bankroto arba restruktūrizavimo bylos iškėlimo termino*

Atsižvelgiant į VMI, Lietuvos investuotojų forumo siūlymą Įstatymo projekte nustatyti ne konkretų terminą, iki kada stabdoma juridinio asmens vadovo pareiga inicijuoti bankroto procesą, o tam tikrą laikotarpį po karantino atšaukimo, Įstatymo projektas patikslintas numatant, kad vadovo pareiga inicijuoti bankroto procesą stabdoma karantino laikotarpiu ir 3 mėnesius nuo jo atšaukimo.

Lietuvos pramoninkų konfederacija ir Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacija siūlė šį terminą pratęsti iki 2020 m. gruodžio 31 d.

Pastebėtina, kad kitos Europos Sąjungos valstybės suteikia gana trumpus vadovo pareigos kreiptis į teismą dėl bankroto arba restruktūrizavimo bylos iškėlimo atidėjimo terminus, argumentuodamos, kad pareiga sustabdoma tik iki kol kita tų valstybių teikiama pagalba verslo mokumui palaikyti pasieks verslą.

Įvertinus tai, kad Lietuvoje pagalba verslui numatoma artimiausiu metu, taip pat į kitų institucijų išreikštą susirūpinimą ilgu „atsakomybės atostogų“ terminu, neskatinančiu ieškoti kreditorių interesams optimaliausio sprendimo, siekiant atsižvelgti į verslo bendruomenės siūlymus Įstatymo projekte pasiūlyta Lietuvos Respublikos Vyriausybei, atsižvelgiant į ekonomikos būklę baigiantis 3 mėnesių po karantino atšaukimo laikotarpiui suteikti teisę pratęsti vadovo pareigos kreiptis į teismą dėl bankroto arba restruktūrizavimo bylos iškėlimo sustabdymo terminą.

2. *Dėl Įstatymo projekto taikymo apimties:*

Teisingumo ministerijos nuomone, Įstatymo projekto taikymo apimtis turėtų būti siejama ne tik su Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimais šalies lygmeniu paskelbti karantiną ir taikyti konkrečius juridinių asmenų veiklos ribojimus, bet ir dėl paties naujojo koronaviruso (COVID-19) pandemijos. Tokiai nuomonei pritarė ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija. Atsižvelgiant į tai, pakoreguotas pirmas Įstatymo projekto straipsnis.

3. *Dėl koronaviruso (COVID-19) sukulto juridinių asmenų nemokumo prezumpcijos*

Teisingumo ministerijos nuomone, Įstatymo projekte turėtų būti įtvirtinta prezumpcija, nustatanti datą, nuo kurios visų juridinių asmenų atsiradęs nemokumas būtų laikomas kaip koronaviruso (COVID-19) pasekmė ir jam taikomos Įstatymo projektu numatytos išlygos. Tačiau Finansų ministerija šiam siūlymui nepritaria, nes jis vertintinas nevienareikšmiškai:

- iš vienos pusės, Įstatymo projekto nuostatos galėtų būti taikomos žymiai platesniam juridinių asmenų, susidūrusių su finansiniais sunkumais ir nemokumu, ratui ir leisti bet kuriam juridiniam asmeniui savo nemokumą sieti su koronaviruso (COVID-19) poveikiu;
- kita vertus, nors tokią prezumpciją būtų galima ir užginčyti, verslas vertindamas tokią nuostatą turėtų nepagrįstų lūkesčių, kad bet koks nemokumas bus traktuojamas kaip koronaviruso (COVID-19) pasekmė ir dėl to nukentėti neįvertinę savo pareigos veikti sąžiningai.

Nemokumo administratorių rūmai taip pat pažymėjo galimo piktnaudžiavimo Įstatymo projektu suteikiamomis „atostogomis“ grėsmę, jei jomis galės pasinaudoti be jokių išimčių visi verslai, net ir tie kurie nėra tiesiogiai ar netiesiogiai paveikti koronaviruso (COVID-19). Pastebėtina, kad kiekvienais metais dėl įprastų nemokumą sukeliančių priežasčių bankrutuoja apie 2000 įmonių, todėl jos neturėtų patekti į „atostogas“ gaunančių įmonių grupę. Pastebėtina, kad Finansų ministerijos siūloma įstatymo taikymo formuluotė nustato konkretų atskaitos tašką, nuo kada galima remtis ir vertinti koronaviruso (COVID-19) įtaką verslui, t.y. 2020 m. kovo 16 d., tačiau kartu įpareigoja juridinius asmenis elgtis atsakingai ir įsivertinti, ar tikrai jų nemokumas kilo dėl koronaviruso (COVID-19) poveikio.

Tokiu būdu užkertamas kelias galimam piktnaudžiavimui, kad net ir ne dėl koronaviruso (COVID-19) nemokiais tapę juridiniai asmenys galėtų pasinaudoti Įstatymo projekte siūloma lengvata. Atsižvelgiant į tai, Finansų ministerijos siūloma įstatymo taikymo formuluotė yra kompromisinis variantas vertinant Teisingumo ministerijos ir Nemokumo administratorių rūmų pastabas, ir tuo pačiu sudaro sąlygas verslui sąžiningai ir realiai įsivertinti savo situaciją ir nedelsiant ieškoti tiek juridiniam asmeniui, tiek jo kreditoriams naudingų sprendimų.

4. *Dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo terminų*

Nemokumo administratorių rūmų siūlymu, Įstatymo projektas galėtų būti praplėstas nuostatomis dėl teismo taikomų laikinųjų apsaugos priemonių taikymo juridiniams asmenims, susiduriantiems su finansiniais sunkumais karantino laikotarpiu. Pastebėtina, kad klausimas yra susijęs su Civilinio proceso kodekso taikymu ir jo keitimu, be to, laikinųjų apsaugos priemonių taikymo termino pratęsimas aktualus ne tik nemokumo atvejais. Atsižvelgiant į tai, kad šie klausimai priskirtini Teisingumo ministerijos valdymo sričiai, pasitarimo metu sutarta, kad Teisingumo ministerija vertins ir priims reikiamus sprendimus šiuo klausimu.

5. *Dėl restruktūrizavimo bylų nutraukimo termino*

Nemokumo administratorių siūlymu Įstatymo projektas papildytas numatant termino dėl juridinio asmens restruktūrizavimo bylos nutraukimo skaičiavimo stabdymą karantino laikotarpiu ir 3 mėnesius nuo jo atšaukimo, atsižvelgiant į tai, kad restruktūrizavimo plano tinkamą vykdymą galėjo laikinai neigiamai paveikti koronaviruso (COVID-19) sąlygoti juridinio asmens, vykdančio restruktūrizavimą, veiklos apribojimai. Šiuo metu juridinio asmens restruktūrizavimo bylą teismas nutraukia, jeigu 3 mėnesius nevykdomas arba netinkamai vykdomas restruktūrizavimo planas arba jei juridinis asmuo nemoka visų ar dalies mokesčių.

Įstatymo projektas neprieštaruja Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, patvirtintai Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82.

Įstatymo projektas nėra notifikuotini Europos Komisijai pagal Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617, reikalavimus.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų.

Įstatymo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemėje.

Įstatymo projektą parengė Finansų ministerijos Atskaitomybės, audito, turto vertinimo ir nemokumo politikos departamento (direktorė – Ingrida Muckutė, tel. (8 5) 239 0164, el. p. ingrida.muckute@finmin.lt) Audito, turto vertinimo ir nemokumo valdymo skyriaus (vedėja – Siuzana Ščerbina-Dalibagienė, tel. (8 5) 239 0052, el. p. siuzana.scerbina@finmin.lt) patarėja Rasa Stanislovaitienė, tel. (8 5) 219 4423, el. p. rasa.stanislovaitiene@finmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Įstatymo projektas, 1 lapas.
3. Įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 5 lapai.
4. Institucijų pastabos, 11 lapų.

Finansų ministras

Vilius Šapoka